

מורשתה להנחיל

גליון ו' | פר' בלק - פנחס | תמוז תשפ"ו

ר"ש רביהוק הנגלה מביסבל זי"ע

אתר יָתֵר לִי

מהנעשה ורהנשמע

סיומי ליקוטי מוהר"ן בתבורות הבחורים

בליל שישי פר' חוקת, חגגו הבחורים היקרים ברוב גילה ודיצה את סיום ליקו"מ מחזור ל"א והתחלת מחזור ל"ב, במסגרת לימוד העמוד היומי של כלל אב"ש.

מורשת הנחל ממשיכה את מסורת הסיומים, תוך גיש על הנחלת והחדרת מטרת הלימוד בקרב 'בני הנעורים': ללמוד כדי לקיים. "אך עקר פגנתו הקדושה הוא פרוש הפשוט שפגל תורה ותורה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה כמבאר כבר כמה פעמים, שכל עקר פגנתו הקדושה בכל תורה ותורה שגלה, ובכל דבור ודבור שציא מפיו ומקורבו להורות להם עצות ותחבולות עמקות ונפלאות להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהיה... ונשקשש מהשם יתברך ונשתטח לפניו יתברך ונשתדל לקיים בכל הכתוב בהם בפשיטות". (הקדמת ליקו"מ), להתחדש בלימוד הספר הקדוש עם יותר איכות, עם חיות חדשה ולהעביר להשי"ת לזכות לקיים עצותיו הק'.

בית שמש: בחורי ישיבה קטנה וישיבה גדולה התאספו ביחד בהיכל ביהמ"ד נחלת חן. הסיומים נערכו ע"י הבחורים, כאשר למעלה מ-20 בחורים עלו על הבמה וסיימו יחד את הליקו"מ. קדיש נאמר ע"י הרה"ח ר' נתן שפירא שליט"א מב"ב שנשא גם דברים מיוחדים על החשיבות של לימוד ליקו"מ ובפרט הלימוד היומי, ושרק זה תקוותינו והצללתנו באחרית הימים, לאחר מכן ערכו הבחורים ריקודים והמחאת כף למעלה משעה על שמחת התקרבותנו לצדיק האמת בליווי כלי זמר.

ירושלים: בחורי ישיבה קטנה ערכו את הסיום בהיכל ביהמ"ד הגדול. הסיום נעשה ע"י ר' שמעון צבי שפירא שליט"א, שנשא גם דברים בגודל מעלת הספר הק', לאחר מכן דיבר הרה"ח נתן יוסף בורשטיין שליט"א מגודל החיוב ללמוד יום יום בספיק ליקו"מ מידי יום ביומו, לאחרי"כ ערכו הבחורים ריקודים והמחאת כף בליווי כלי זמר.

לבני ישיבה גדולה התקיים כינוס סיום ב"היכל החבורות ירושלים". בכינוס נשא דברים הרה"ר יעקב נתן אשנין שליט"א.

הן עם לבדד ישכון

בליל שישי האחרון התקיימה נסיעה לפעלד בצוותא חדא לכלל בחורי החבורות דיישיבה קטנה עם ראשי החבורות. בירושלים התקיימה נסיעה אחת לכלל החבורות בצוותא חדא, ובבית שמש לכל חבורה וחבורה בנפרד - לקיים עצת רבינו הק' לצאת מחוץ לישוב בין עצי היער, להתבודד ולהשיח את ליבנו לפני ה' כדבר איש אל רעהו, ולעודר ליבנו להיזכר מהתעורר הנצח, ע"י דיבורי ריאת שמים וניגונים המתעוררים את הלב.

איך יהיה לו איזה כח מול עם לבדד ישכון שפנה בחינת וישכן ישראל בטוח בך עין יעקב וכו', בחינת כי אתה ה' לבדד לבטח תושבני, שעלידי בחינת בך, בחינת התבודדות, עלידי זה שוכן ישראל בטוח תמיד. כי מי זה ערב את לבו לנשט אל ה' יתברך שהם מסתירים עצמן אצלו יתברך, בחינת (שם צא, ה) לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם וכו' וכו', רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה, כי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך, כי הם שמים מעונם ודירתם ומקבתם אצלו יתברך

שבחים עצומים משבח בלעם את ישראל, אומר רבי נתן, והם סובבים כולם סביב ענין התפילה וההתבודדות: הן עם לבדד ישכון, שהם עם קדוש זה ששוכנים לבדד... שהם מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום על אחרתם וסופם האחרון; ובגוים לא יתחשב... שאינם רודפין אחר נימוסי העובדי כוכבים... רק מסלקים כל מחשבותם מקל זה, ומתבודדו ושופכים שיתם ברצונות טובים וכסופין וקוקים ונענועים נמרצים אליו יתברך; מי מנה עפר יעקב, מי יוכל למנות ולשער קרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר כשהולכים לדברים שבקדשה כגון לבית כנסת ולבית מדרש, ולשפך שיתם בהתבודדות לפני ה' יתברך; ומספר את רבע ישראל (שם) ופרשו רבותינו ז"ל, וכן תרגום אונקלוס ויונתן שפאמר על הארבעה דגלים, בחינת ארבעה מחנות השכינה וכו' שנמשכו מדלת דאחד שישם עקר הבטול אל רצון האין סוף, וכל זה הוא בחינת תפלה ושיחה והתבודדות ה'.

ומכלל הן - אתה שמע את ההיפך רח"ל: אם כל כך שיבח אותו רשע את התפילה וההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, כי אז בהכרח אנו למדים מזה מה חפץ לעשות אילולי חמלת ה' עלינו.

"ומה אנו מבינים מה הנה בדתו הפה, לחלק על כל זה ולתקום חס ושלום מקל זה עלידי דבורי וליצנות שלו וכו' הרעים... וקמו שפאמר רבותינו ז"ל מפרכותו של אותו רשע אנו למדים מה הנה בלב"ו

בלעם לא היה טיפס. בכוחו עסקנו גם בגליון הקודם. הוא ידע באיזה כלי נשק עליו להלחם; הוא הכיר את כוחו של משה רבינו, ואת כוחם של ישראל בכלל; כח הדיבור.

דיברו של משה, תפילתו והתבודדותו של כל יהודי, הרצון הטוב שאינו בטל לעולם - כל אלה, ידע אותו רשע - הם הם סוד כוחם ועצמתם של ישראל; סוד נצחונם על כל רוע.

ומכאן אלה - ובחסד ה' - הוא נאלץ להכיר ולהודות בכשלונו:

"וכל מי שזוכה להתחזק בה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת, ולא ירפה את רצונו הטוב אפילו אם יעבר עליו מה, בודאי סוף כל סוף יהיה אחריתו טוב, שעל זה אמר: תמת נפשי מות ישרים הללו, ויהיה אחריתי כמהו, כי אמר על עצמו שידע קלקולו וזהמתו העצומה שאין דגמתו כפ"ל, אף על פי כן אמר הלאי והייתי זוכה אפילו אנכי לילך בדרך זה, להתחזק מעתה ברצונות טובים ולפרש שיתתי בכל יום לפני יתברך ולשפט את עצמי בכל עת בבחינה הנז'ל, אז הייתי זוכה גם כן לאחרית טוב בבחינת ויהיה אחריתי כמהו".

כי בודאי אי אפשר לשער מה שפעשה בה! (ע"פ ליקו"מ, הל' ברכת השחר ה"ה)

נ אין לאן לברוח. אין לאן לברוח מכל הבלי העולם הזה, מרדיפות היצר, מהשטן המשחית והמקטרג, מהצר האויב והמסטין.

אין לאן לברוח, רק אל ה' יתברך. רק שם, אצלו, בצל כנפיו, רק שם בטוח; רק אצלו, בסתרו, אין הרודף יכול להשיג.

בדרכי ערומים ובנסינות שווא ומדומים ניסה האויב הגדול, בלעם, לבוא לעזרת בלק. נסיון אחר נסיון, בלי להתייאש, בלי להתייחס לרמזים, ואחר כך לציווי מפורש של השי"ת - הוא בשלו: אינו מניח לרצונו ללכת עם אנשי בלק, לבוא אל הרי מואב ולהטל קללה בישראל.

והבחירה - בידיו של האדם. ואחרי כל כך מאמצים, הוא אכן יוצא לדרך. שרי מואב איתו, אתונו חבושה והוא בדרך. המלאך מפריע, עוצר, אבל הוא לא נכע. עיקשות שכו!

ובסופו של דרך, לאחר כל טלטולי הדרך הקשים, אחרי העקשנות העצומה, למרות כל הבושת בדרך - הוא מגיע אל מול מחנה ישראל. עקשות שכו!

ואחר שהגיע - הכנה אחרי הכנה, מזבחות, קרבנות, המתנות, שמסתיימים במפח נפש: מה

אקוב? לא קבה א-ל! נאום הגבר שתום העין.

ואיך יוכל? איך יוכל, איך תצליח מימתו, איך יעלה בידו זממו הנורא - אם העם אותו הוא חפץ להכרית מסתתר במקום הטוב ביותר, המוגן ביותר, השמור ביותר?

וישא משלו ויאמר... כי מראש צרים ארגנו ומגבעות אשוננו הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב. מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל...

בלעם נכשל כשחור חרוץ, כידוע. בא לקלל ונמצא מברך, בא להכרית ונמצא אומר את שבתם של ישראל בקול גדול.

למעשה, אומר רבי נתן, לא היה לבלעם שום סיכוי. ואיך יהיה לו?

איך יהיה לו איזה כח מול עם קדוש זה ששוכנים לבדד, שהם מקימים "לך עמי בא בחריך וסגר דלתך בפתח כמעט רגע עד יעבר זעם", שהם מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום על אחרתם וסופם האחרון; ועלידי זה הם בטוחים מקל צר ואויב ומסטין, כי הם מסתירים עצמם בצל כנפיו יתברך תמיד בבחינת אתה סתר לי וכו'.

כולם רוצים אוכל טרי, אך האם המחיר יהיה זול?

מקובל אצל רבים מהבאים לקיבוץ בר"ה באומן להזמין מנות אוכל עבור ימי הקיבוץ, ומשלמים על כך כמה חדשים מראש, אע"פ שקודם ימי ראש השנה כשהאוכל כבר יהיה מוכן, מחירו יהיה יותר יקר, ויש שכותרים בפירוש שמי שישלם אחר תאריך פלוני המחיר יהיה יקר יותר, ויש לברר אם אין בזה חשש ריבית.

אז שאר סיבות, אסור לשלם מראש מחיר זול יותר, אצל רוב המתמחים האיסור כי בשעת ההרשמה עדיין אין להם שום אוכל ומוצרים, ואפי' במיתחם שינוי' שיש לו חלק מהמאכלים, עדיין אסור, כי בדרך כלל זה לא נחשב ייש לוי, בגלל שמחור ג' מלאכות, וגם בדרך כלל אין לו את כל המאכלים, ועליהם אין את ההיתר לפסוק¹. ולענין יצא השער לענין הזמנת אוכל לר"ה, בדרך כלל לא שייך היתר זה, כי בחודש תמוז או מניא אין מחירים קבועים של אוכל מוכן באומן, וגם לא מועיל שער כיון שיכול להתקלקל מזמן ההזמנה עד ראש השנה.

ז. גם אם יהיה אופן שיהיה היתר של 'יצא השער' או 'יש לו', אם מפרסמים בפירוש שמחיר זה הוא רק כעת ובהמשך יתייקרו המחירים, לא מהני היתרים אלו.

ומחמת איסור זה לא מועילה הטענה שבעצם המחיר האמיתי הוא הרבה יותר יקר ומסבסדים את המחיר, ולכן אין בעיה להוול מראש, כי גם המחיר היקר יהיה עדיין פחות מהמחיר. וזו אינה טענה, כיון שמפרשים שני מחירים, לא מועיל בזה כלום.

ח. לפי כל מה שנתבאר אלו שמתחייבים לספק אוכל מוכן לר"ה, כיון שבקל אפשר להיכשל באיסור ריבית דרבנן, יש לעשות היתר עיסקא. או לכתוב בפירוש במודעות שהכל נעשה ע"פ דיני היתר עיסקא.

העולה לדינא:

המזמין מוצר כדי לקבלו לאחר זמן, ובזמן ההספקה מחירו יקר יותר, ומשלם כעת זול יותר, יש בזה משום איסור ריבית דרבנן.

ב. אם יש שער קבוע בשוק והמוכר יכול להשיג מוצר זהה בשוק והלקוח יכול להסכים לקבלו כעת, הן שלא איכפת לו דווקא לקבל מוצר של מוכר זה דווקא, והן שלא יתקלקל ברשותו, מועיל להיחשב כאילו כבר קנאו וברשותו התייקר.

ג. אפי' אם אין שער יק רש למוכר ממוצר זה שהקונה הזמין בכל הכמות של ההזמנה, מועיל להיחשב כאילו קנאו וברשותו התייקר, ומה שאמרונו שיש לו, היינו אף אם המוצר כמעט גמור לגמרי, אבל אם מחוסר ג' מלאכות, לא נחשב 'יש לו'. וגם צריך שהלקוח יסכים לקבל מוצר זה הנמצא אצל המוכר, אבל אם זה יכול להתקלקל או אפי' יכול להקפיאו ואינו רוצה אוכל מוקפא, לא נחשב ליש לו. וצריך גם שהלוקח יודע שיש למוכר.

ד. יש להקפיד שכל מי שמספק אוכל מוכן יעשה היתר עיסקא כללי, או שיפרסם במודעות שמפרסם, שהכל נעשה על צד דיני היתר עיסקא.

המוכר, דאל"ה נחשב כריבית.

ולפי"ז במזמין אוכל מוכן מקייטרינג לאירוע, גם באופן שיש שער למוצר זה, כיון שהמזמין לא מוכן לקנות כעת אוכל זה, כי זה יתקלקל עד זמן האירוע שהזמין (וגם בסוג אוכל שאפשר להקפיא, מלבד צריך להשיג מוקפא או לשוכרו, גם בדרך כלל אינו רוצה אוכל מוקפא אלא אוכל טרי, נחשב כאילו אין שער למוצר זה שהזמין).

במזמין אוכל או מוצר אחר ממקום מסוים, וחפץ דווקא באוכל שלו, כי אוכל של אחרים טעים פחות או שאר סיבות, לא יועיל יצא השער, כי אין יכול להשיג עבורו אוכל ממקום אחר, כי לא רוצה שייבא לו ממקום אחר.

ג. ההיתר השני, כאמור, הוא 'יש לו'. גם באופן שלא יצא השער, אם יש ברשות המוכר מוצר זהה למה שהזמין הלוקח, מותר לפסוק מכה זה ולהתחייב לספק לו סחורה אחרת תמורתה, ובתנאי שיש לו את כל הכמות שלקוח זה הזמין (ולא דומה להלוואת סאה בסאה שמספיק יש לו מעט ואכמ"ל), וטעם ההיתר הוא כי נחשב שהכסף ניתן על מוצר זה שנמצא ברשותו, והתייקר ברשותו.

ההיתר של 'יש לו' הוא אפי' אם יש לו ממוצר זה רק שאינו מוכן לגמרי רק מחוסר שתי מלאכות, עדיין נחשב כיש לו, אבל אם זה מחוסר ג' מלאכות, אין זה נחשב יש לו, ואסור לפסוק אפי' יש היתר של יצא השער כנ"ל. גדר ג' מלאכות לא נתפרש בפירוט בשו"ע, אבל מדברי הגמ' יוצא שברוב המוצרים שאינם גמורים כגון אוכל הטעון הכנה לבישול ובישולו, או הזמנת רהיט בצורה מסויימת, או תפילין וכדו' בדרך כלל נחשב למחוסר ג' מלאכות, וה"ה בקניית דירה שאינה מוכנה, שודאי מחוסרת ג' מלאכות.

מחוסר מלאכה אחת או שתיים, שנחשב כיש לו, הוא רק כשלא מוזיל ממחירו הרגיל כעת, אבל כשמוזיל מהמחיר צריך שלא יהיה מחוסר מלאכה כלל.

כתב החו"ד (קסגא) דכיון שההיתר של 'יש לו', שזה כאילו נקנה ללוקח בעד כסף, צריך הלוקח לדעת שיש למוכר ממוצר, זה, ואם לא ידע מכך, לא מהני אפי' בדיעבד.

ד. גם באופן שיש היתר של יצא השער או יש לו, אם אומר בפירוש 'אם תשלם לי כעת מחירו כך, ואם לאחר זמן מסויים המחיר יהיה יקר יותר', אסור, כי ניכר שההוולה היא בגלל שכספו מונח אצלו ואסור.

ה. גם באופן שיש לו חלק מהמאכלים שהזמין, מ"מ אם משלם עבור כל מאכלים יחד, וחלק אין לו, לא מהני מה שיש לו להיתר לקבל את ההוולה עבור החלק שאין לו.

ו. היוצא מכל הנאמר שמי שמזמין אוכל מוכן עבור ראש השנה, ובר"ה המחיר יהיה יקר יותר בגלל גודל הביקוש

א. כשקונים מוצר גמור ולוקחים אותו מיד בשעת הקנייה, והמוכר מציע שני מחירים, למשל מיד מחיר זול יותר ולמשל מאוחר מחיר יקר יותר, הבעיה היא במחיר היקר, כי בעצם הוא חייב מיד בתשלום, ועיכוב התשלום נחשב מדרבנן כהלוואה, ולכן כל תוספת על מחיר המזמין נחשב כריבית. אבל כשמוזמין כעת מוצר כדי לקבלו לאחר זמן מסויים וקובע לו תשלום מסויים, ובזמן שיקבלו בפועל מחירו יהיה יקר יותר, אין בעיה לשלם את המחיר היקר, כי זה הזמן לשלם, כי אז מקבל את המוצר, והבעיה היא במה שמשלם פחות לפני שמקבל, דכיון שאינו חייב לשלם כעת, נחשב כאילו מלוה לו כסף, ובגלל ההלוואה מוזיל לו ממחיר החפץ שעתיד לקבלו מאוחר יותר, וזה הנקרא 'פסיקה' בלשון הגמ' והפוסקים. אופן זה אסור אפי' שלא מוזיל לו ממחירו כעת, כיון שסוף סוף המחיר שלו בזמן קבלתו יהיה יקר יותר, ואפי' יש היתרים שיבוארו בהמשך.

ב. בפסיקה קבעו ח"ל שני אופני היתר, א' יצא השער. ב' 'יש לו'.

יצא השער' היינו שבשעת הפסיקה יכול המוכר להשיג מוצר זה בשוק במחיר הזה שקיבל, כגון שקיבל כסף בחנוכה כדי לספק לקונה ארגזי יין לפסח, וקודם פסח מחיר היין בדרך כלל יקר יותר, אם בחנוכה אפשר להשיג בשוק יין במחיר שקיבל, נחשב כאילו הקונה כבר קנה כעת את היין וברשותו התייקר, ואי"ז נחשב לריבית. וטעם ההיתר כי לא נחשב שהלוקח הרוויח משהו, כי היה יכול לבד לקנותו כעת במחיר זה. ולכן אם מוזיל יותר מהמחיר שיש כעת בשוק כיון שאין יכול להשיג מוצר זה במחיר שנתן, אין את ההיתר של יצא השער, ואסור לפסוק.

כדי שייחשב יצא השער, צריך שיהיה שייך להשיג מוצר זה במחיר זה בטווח זמן מסויים, ולדעת השו"ע צריך שיהיה שער שעומד זמן רב ולא כמה ימים, ולדעת הרמ"א מועיל אף שער שעומד כמה ימים. אבל שער שמתחלף כל יום, בפשוט לא נחשב יצא השער.

כמו כן כיון שההיתר בנוי על זה שהלוקח היה יכול להשיג לבד מוצר זה בשוק, צריך שהוא לא רויח כלום מהקדמת המעות, ולכן אם מרויח דמי איסון הסחורה, שאם היה לוקח את הסחורה כעת היה צריך לשלם דמי איסון, וכעת חוסך זאת, צריך לקזז מהסכום שקבע עם

¹ במאמר בענין קניית כרטיסי טיסה מראש, הנידון היה בדיון תשלום על שכירות מראש ומרויח ע"יז את ההתייקרות, וכעת הנידון בקניית דבר על זמן מאוחר יותר, וע"י הקדמת המעות מרויח את ההתייקרות, וזה נקרא פסיקה ודינו נתבאר בשו"ע יו"ד סי' קס"ג וסי' קע"ה.

² ש' טוענים שסיבת ההנחה למשלמים מוקדם יותר, הוא רק כדי שידעו למה אנשים להיעדר, ובפרט אצל שיינר שאין לו ענין בכסף, לכאורה אם יתברר שהנציגים יכולים להעביר את הכסף רק סמוך לר"ה, ואין לו ענין אלא רק לדעת את מספר הנגישים, יש מקום לסברא זו, שמא"כ אם דורשים מהם להעביר את הכסף מיד.

קדומים

תשס"ז:

בחורי ישיבת ערב מכינה לישיבה נכונים על הלכות תפילין אצל גאב"ד ירושלים מרן רבי יצחק טוביה וייס צוק"ל, לאחר שנבחנו אצל הגאון רבי מתתיהו דייטש שליט"א.

ההלכות נלמדו מידי ערב ע"י ראש החבורה הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא שליט"א והתלמידים, וההתלמידים קבלו תעודות הוקרה על ידיעתם את ההלכות באופן רהוט.

בתיבות בני הנעורים

מוחין דקטנות

שאלה:

מה עושים עם מוחין דקטנות?

תשובה:

א. אכן שנות הנעורים הם 'תקופת מעבר' בה האדם יוצא מקטנות לגדלות; דעתו מתרחבת לאט לאט ונפשו מתבגרת, מתגבשת ומגבשת זהות משלה.

בתקופה זו - שאינה קצרה - נפשו של הנער נעה ומיטלטלת בין התנהגות ילדותית לבין התנהגות מבוגרת, ויש אשר נפשו מעונה ממש כמו בכף הקלע: בבוקר הוא רואה את עצמו מתאים לגילו ואף יותר מכך ובערב הוא מרגיש שייך יותר לתינוקות של בית רבן... בבית כולם אומרים לו - ובצדק - שהוא מתנהג בצורה ילדותית, ואילו בשיבה כולו אומר כבוד והדר נימוס ודרך ארץ; יום אחד הוא ממש לא מבין את בני גילו המתנהגים לטעמו ממש כמו ילדים בחיידר, ולמחרת הוא עצמו נקלע למריבה ילדותית לחלוטין. והנער שואל את עצמו מי אני באמת, ילד חיידר או ישיבה בחור?

ב. דע לך בחור יקר שהקטנות היא מום עובר... רוב רובם של בני הנעורים יוצאים מזה עם הזמן. אמנם, יש הנשארים עם רושם מסוים המפריע להם לצמוח כראוי בהמשך החיים ה"י", אך רובם המוחלט יסבלו רק בתקופה המדוברת מריבו העליות והירידות בעניין זה, ואיתם עימם יסבלו גם קצת סביבתם הקרובה... אבל הכאב הגדול הוא על עצם כך שרובה מן הזמן המובחר הזה, שנות הנעורים אשר "ניקוּתא כיללא דוורדא", הולך לאיבוד על ידי עשיית עסק שלם מכל דבר פשוט, מריבות וויכוחים ושאר שטויות שהם פועל יוצא מהמוחין דקטנות.

תזכיר לעצמך ני כך הטבע שטבע ה' יתברך באדם, אשר מקודם בקטנות גמור ומיום ליום הוא הולך וגדל

ג. ועל כן בוודאי "אשרי מי שמשכיל אל דל היינו כשבא לקטנות המוחין משכיל עצמו לגדלות המוחין" (ליקו"מ ק"ו), אלא שהדבר מצריך הרבה סבלנות ואריכות אפיים ועלול לארוך כמה שנים עד שמתבגרים בשלימות, ולכן דבר ראשון אל תיפול ברוחך. כשאתה מוצא את עצמך פתאום בקטנות ועוסק בשטויות - תמשיך הלאה ואל תתרגש מכך יתר על המידה כפי שכתבת, אלא תזכיר לעצמך כי כך הטבע שטבע ה' יתברך באדם, אשר מקודם האדם נולד בקטנות גמור ומיום ליום הוא הולך וגדל וכך גם "כל יום בתחילתו הוא קצר ואח"כ מתרחב והולך" (תורה ס' קמא).

ד. וכדי שהקטנות לא תצא מכלל פרופורציה, הרי התרופה הראשונה לכך, בבחינת 'עזרה ראשונה', היא לשמור על פה מכובד, לקיים 'זמותי בל יעבור פיי'; היינו שעל אף שבקירבי

תקציר: שמעון ולוי הכינו מזוודה עם כל מה שהם ואביהם צריכים לאימון, וכעת נשאר להם להכין מזוודה קטנה יותר לדרכים. אמש מציעה להם להכין תעסוקה לדרכים הארוכות.

נחמן אינסקי

הַאֲלוֹהִי בְּאֵלֵינוּ קִרְבָּנוּ סִפְרָה אֶרְתַּקַּת בְּהַנְּסִיחַ

פָּרָק ו':

קוּמִיקָס או סִפְרַת הַמִּדּוֹת?

לְמַחֲרָת, אַחֲרֵי סִיּוּם הַלְמוּדִים בַּחֲדָר, חֲזְרוּ הַיְלָדִים מִיַּד הַבֵּיתָה, בְּהִתְרַגְּשׁוֹת רַבָּה.

הַיּוֹם, הֵם יָדְעוּ, כְּבָר אִין חֲבֵרָה בְּגִלָּל שֶׁכָּבַר מִמֶּשׁ מִתְקַרְבִּים לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה. כְּמָה מִהֲחֻבְרִים שֶׁלָּהֶם אִף הִלְכוּ הַבֵּיתָה בְּאִמְצַע הַיּוֹם, כְּדִי לְנַסֵּעַ כְּבָר לְאִמּוֹן...

וְהֵם, הֵם הוֹלְכִים לְצִאת מִהַבֵּיתָה מִחֵר בְּבִקְרָא! אָבָא הוֹלֵךְ לְהִתְפַּלֵּל וְתִיקוּן וּמִיָּד לְאַחַר הַתְּפִלָּה הֵם יֵצְאוּ לְדֶרֶךְ, כְּדִי לְהִסְפִּיק בְּנַחַת אֶת הַטִּיפָּה.

הֵם יָדְעוּ שֶׁהֵם צָרִיכִים לְשַׁמֵּחַ עַל עֲצָם כִּי שֶׁהֵם זֹכִים לְנַסֵּעַ לְאִמּוֹן. רַבִּים מִחֻבְרֵיהֶם לֹא נֹסְעִים לְאִמּוֹן לְפָנֵי הַבֵּר מִצְוָה, וְהֵם פִּן זֹכִים לְנַסֵּעַ בְּזִכּוֹת הַמִּבְצָע שֶׁעָרְכוּ לָהֶם אָבָא וְאִמָּא, וְהֵם כֹּל כִּי הִתְאֲמְצוּ כְּדִי לְהִצְלִיחַ בּוֹ.

|||

כִּשְׁהִגִּיעוּ הַבֵּיתָה הֵם הִרְיָחוּ רִיחַ נְעִים שֶׁל חֲבִיתוֹת מְטֻנְנוֹת וְעִגְבָּנִיּוֹת מִתְּבִלּוֹת, אָבָל הֵיךְ לָהֶם קֶשֶׁה לְגַשֵּׁת לְאָכַל.

"אִמָּא, אָמַר לוֹי, "אֲנִי רוֹצֵה קֶדֶם כָּל לְסִים לְהִכִּין אֶת הַמְּזוּזָה הַכְּחִלָּה לְדֶרֶךְ, וְרַק אַחֲרַי זֶה לְאָכַל. בְּבִקְשָׁה!" וְשִׁמְעוֹן מִיַּד הַצֵּטָרֵף לְדַבְּרֵי אָחִיו וּבִקֵּשׁ "גַּם אֲנִי בְּבִקְשָׁה אִמָּא!"

אִמָּא, שִׁדְעָה שֶׁאִין לָהֶם הַיּוֹם חֲבֵרָה, הִסְפִּימָה. "בְּיוֹם רְגִיל, חֲשׂוֹב לִי שֶׁתֵּאָכְלוּ מִיַּד אַחֲרֵי סִיּוּם הַלְמוּדִים בַּחֲדָר, כִּי אַחַר כֵּן אַתֶּם כְּבָר צָרִיכִים לְמַהֵר לְחֻבְרָה. אָבָל הַיּוֹם, אַתֶּם יְכוּלִּים לְאָכַל בְּנַחַת גַּם אַחַר כֵּן. לְכוּ לְאַרְגֵּן מְזוּזָה, וְאַחַר כֵּן תֵּאָכְלוּ."

"תּוֹדָה!" צָעַק לוֹי, וְרִץ מִיַּד לְחֵדֶר. "תּוֹדָה אִמָּא!" אָמַר גַּם שִׁמְעוֹן, וּמָהָר גַּם הוּא לְחֵדֶר.

הֵם פָּתְחוּ אֶת הַמְּזוּזָה הַכְּחִלָּה עַל הַמְּטָה הָעֲלִינָה, וְהִתְחִילוּ לְהִכְנִיס לְתוֹכָהּ אֶת הַדְּבָרִים שֶׁהָיוּ כְּתוּבִים בְּרִשְׁמִימָה שֶׁאָבָא הִכִּין: 'אוֹצְרוֹת יְהוּדִים' שֶׁאָבָא לוֹמַד בְּקִבְעוֹת, מִפֶּה שֶׁל אוֹקְרַאֲנִיָּה, גְּמֵרָא סְכָה, פְּנֵס קֶטָן, וְעוֹד כְּמָה דְבָרִים. הֵם גַּם הִכְנִיסוּ בְּשִׁמְחָה וּבְשִׁשׂוֹן מְגוֹן חֲטִיפִים שֶׁאִמָּא הִמְסוּרָה רְכָּשָׁה עֲבוּרָם, וְגַם כְּמָה מְנוֹת חֲמוֹת שֶׁיּוֹכְלוּ לְאָכַל בְּדֶרֶךְ.

לְאַחַר שֶׁסִּיּוּמוֹ אֶת כָּל הַרְשִׁימָה שֶׁל אָבָא וְאֶת הַהוֹרָאוֹת שֶׁל אִמָּא, אָמְרָה לָהֶם אִמָּא, "אֶת הַסְּנִדוּיָצִים אֲכִין לָכֶם בְּעֶזְרַת ה' מֵאַחַר בְּלִילָה, לְפָנֵי שֶׁאֵלֶךְ לִישׁוֹן, כְּדִי שֶׁזֶה יִשְׁאָר טְרִי, וְאֲכַנִּים אֶת זֶה לְמַקְרָר. מִחֵר בְּבִקְרָה תִּזְכְּרוּ לְהוֹצִיא אֶת זֶה, וְלִהְיוֹתֶנִּי

(אכן, לא קל לעצור בעד פיו אך בשביל זה יש לנו את עצת ההתבודדות, לשפוט עצמו על כל דיבור ועל כל תגובה אם היו כראוי אם לאו, ולבקש הרבה 'נצור לשוני מרע' - אל תרפה מעסק זה בהתבודדות ובוודאי תראה ישועה).

ה. ולהיפך, תשתדל להשתמש עם כוח הדיבור לדבר עם חבריך דיבורים של דעת דקדושה, שזה עיקר העצה לצאת מקטנות ולבוא לגדלות וכדברי רבינו (שם תו' ק"ו הנ"ל) "ואם לא יכול לבוא בעצמו לגדלות המוחין עצה לזה שישכיל אחרים וע"י זה נתעורר גם אצלו", ונראה שניתן לעשות זאת גם באמצעות כתיבת 'מכתבי שיחת חברים', כפי שידוע כמה הירבו אנ"ש לכתוב אחד לחברו מכתבים מלאים בדעת דקדושה.

ו. מוהרנ"ת אמר "בגלל ההתנוצצות אלוקות שיש בי, לכן תפילתי אחרת, לימודי אחרת, אכילתי אחרת ודיבורי עם בני אדם אחרת". והנה כשהעתיק ר' נחמן סולטשינער ז"ל את הליקו"ה, שאל אותו מוהרנ"ת אם הרגיש התנוצצות אלוקות ואכן מידי פעם הוכרח ר' נחמן להפסיק מכתבתו עקב ההתנוצצות - רואים שלימוד ליקו"ה יש בו סגולה מיוחדת לעורר מוחין, דעת והתנוצצות, אשר אז כל הליכותיו של האדם ישתנו לטובה - ועל כן קבע עצמך איפה בלימוד ליקו"ה, ותרבה לעיין ללמוד ואפי' לגרוס בו (כפי שהיה אומר הרה"ח ר' שמואל שפירא ז"ל) ואז תראה בחוש איך שהנך משתנה לטובה ומקבל דעת ומבט רחבים ועמוקים של הסתכלות על העולם ועל החיים באופן מרומם, עד שכבר פחות יעניינו אותך ענייני קטנות שתופסים לגמרי את ליבם של אחרים הנמצאים בגיל שלך!

בהצלחה מרובה.

פאבריק אין

סיור מעמיק בפעילות מורשת הנחל

ינקותא כלילא דוורדא מכינה לישיבה

רביה"ק, אמונה ותמימות. הבהירות היצוקה בה מנחיל ראש החבורה את הדברים נקלטים במוחות ולבכות הצעירים באמת ובתמים למען יעמדו ימים רבים.

כמה וכמה מפעלים עוצמתיים, מתנהלים בו זמנית בשעת ה'מכינה', אולם היסוד סביבו נסובה כל ה'מכינה' היא ללא ספק ה'תמימות ופשיטות'. דווקא בשנה זו כשהמוח והלב פתוחים לשמוע, להבין ולקיים, מחדיר ראש החבורה השכם והערב את יסודות עבודת ה', החל מעבודות הפשוטות כגון קרי"ש שעל המיטה, נעגל וואסר, מקווה בזריות וכי, כשכל זה מלווה ביקנאת סופרים, על ידי מבצעים ודיבורים שמלהיבים את ליב הצעיר לכסוף לכך, ועוד יותר מכך, מה שמויחד בכל זה הוא הגישה הנכונה לדברים אלו, החשיבות של ה'הידות פשוט', המבט הנכון על כל מצווה ומנהג טוב וכן הלאה, ואכן, יעידו ויספרו מאות אברכים שעברו את 'יכור ההיתוך' שבמכינה, עד כמה חדרו וחלחלו הדברים במוחם, עד כי גם בחלופ עשרות שנים, על כל מהמורות החיים העוברים על האדם, עדיין חרוטים הדברים במוחם ובלבם, להחשיב לייקר ולזכות להיות יהודי כשר באמת.

כך גם העצות והדרכות הצדיקים, מהתבודדות, עצת הריקודים, אמירת תהילים, תפילה בכות, זמירות שבת, זיכרון עלמא דאתי, לימוד ספרי רביה"ק בפרט הספרים הקלים יותר, ועוד ועוד שבונים ומעצבים את יסודות חייו של הבחור הצעיר, שעות ארוכות שראש החבורה דולה ומשקה במאור של הנחל הנובע להשקות את הבחורים הצעירים מנורות ההתחזקות הנובעים ממקור טהור רביה"ק, את דרכי עבודתו של רביה"ק כפי ערך השגתם, האמונה היוקדת בכל צעה ודיבור מרביה"ק ותלמידיו. כל אלו חוברים יחד לבנות אריח ע"ג לבינה את נפש הבחור הצעיר ולהכניסו היכל בהיכל חדר בחדר אל היכלו של רביה"ק, להיות ציר נאמן בשלשלת הדורות, א ברסלב'ר בחור, באמת ובתמים בלב ונפש.

המשך יבוא בעז"ה.

העניינים נשאות קדימה, לעלות ולהתעלות בתפילה, תורה ועבודת השם...

הלב רך, טהור וזך, מבקש תורה קדושה ועבודת ה', תמימות טהורה שלא באה במגע אפילו בסרך של טומאה...

מכינה לישיבה קטנה...

השנה הגורלית, זמן המעבר בין "ילד גדול" שכל מושגיו מסתכמים בשוכבות ומעשי נערות, ל"בחור" שנכנס באמת למלחמה הכבירה בהבלי העולם.

זה עתה התבגר הילד ומתחיל לאיטו להיגמל ממעשי ילדות, ליבו נקי וטהור, הוא חפץ אך קרבת ה' וקיום רצונו באמת, אך עדיין לא קפץ לנחשולי החיים המתחילים בימי הבחורות.

זו השנה בה קובע הבחור את עתידו לנצח, ממלא אסמוי תבואה - התמימות ופשיטות של רביה"ק; העצות והדעות שיעמידוהו באור החיים כל ימי חייו; ה'הידות פשוט' שתלוה אותו עד זקנה ושיבה. זו שנה בה קונה העלם הצעיר לנפשו את ידיעת התכלית בזה העולם, את ההכרה מהם פיתויי הייצר שמהם צריך לברוח כמפני אש.

מהיגמלים שבכרת פעילות 'מורשת הנחל' היא 'המכינה לישיבה' ק. בפרק זמן גורלי זה משקיעים אף יותר מהרגיל, שכן אם היסודי נבנה כמו שצריך, כל בניין החיים יעמוד חזק ויציב מול רוחות זעף.

נתמקד תחילה במכינה לישיבה שבירושלים.

לילה לילה צועדים הילדים/בחורים, לעבר בית תלמודם, 'המקלט' הידוע שביבתי נייטין, שהפך לבית המדרש שקירותיו ספוגות שנים ארוכות של דרישה וחיפוש הצדיק, אלפי רבבות שעות של התמדה בתורה, חינוך הנערים למידות, חסד ועבודה שבלב זו תפילה.

בית היוצר בו נוצקו ובנו במהלך השנים מאות ברסלב'ר בחורים בלב ונפש, נפשות טהורות שנכנסות מתחילת אלו ל'מכינה' בהתרגשות ושמחה, ובמהלך שנה בודדת הופכים להיות ברסלב'ר בחורים בכל ליבם ונפשם, קונים קנייני נצח שבמקומות אחרים לא יספיקו שבעים שנה לקנותם.

כמלאך המכה על קדקדם ואומר גדל, עומד הרה"ח רבי בנימין פראנק שליט"א, ראש החבורה, כאומן מופלג שכבר יצאו לו מוניטין בהרגל הנערים בדרכי העבודה כערכם ומדרגתם באופן שישארו בליבם לנצח, מרגילים ומלמדם חוקי עצות הצדיקים כפי דרגתם.

הילד/בחור שליבו כנייר חלק, לומד במכינה לראשונה בחייו לעומק מהי ההסתכלות על התבודדות, שמחה, תפילה, ספרי

למזודה".

"פעת", המשיכה אמא, "אני רוצה שתחשבו על רעיונות לתעסוקה לדרכים הארכות".

לוי לא חשב פעמים. הוא נגש מיד למדף ספרי הקריאה, שלף משם חמש קומיקסים ושני ספרי קריאה, ודחף אותם לתוך המזודה.

שמעון, לעצמו, נגש דווקא לסלון, אל המדף העליון בארון הספרים שם נמצאים ספרים בפורמט קטן. הוא לקח משם ספר המדות וספרי מעשיות בכריכה רפה, ומשניית סדר מועד מהדורת פיס.

כאשר הוא נכנס לחדר וראה את מה שלקח לוי, הוא נגש גם למדף ספרי הקריאה, ובחר בתשומת לב קומיקס אחד וספר קריאה אחד. לוי, שראה את מה שהיה חשוב לשמעון דבר ראשון, התבייש מעט ופנה אף הוא לסלון ולקח משם שיחות הר"ן בפורמט קטן, ואף משניות סדר מועד מסט אחר שהיה שם.

אף ללוי זה לא הספיק. הוא פחד שאולי ישתעמם, ולכן פנה לשכנים ובקש לשאל מהם עוד ספר קריאה ושני קומיקסים. רק ליתר בטחון הוא אמר לשמעון בחינה...

|||

פעת לאחר שסיימו לארגן הכל, הם הלכו לאכל את ארוחת הערב המשקעת שהכינה אמם. ולאחר שהתפללו בכנייה מעריב, הלכו לישון עם חייה מרצה ומתרגש.

מחר פשאפא יעיר אותם, הם יוצאים לדרך!

המשך כאן הבט

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שגורה בזאת לידידנו היקרים

ברכת מזל טוב

להולדת הבן

הר"ר ברוך יצחק אנשין היו בית שמש

הר"ר שמעון וויצנהנדלר היו בית שמש

הר"ר נחמן כהן היו צפת

הר"ר צבי קליגר היו בית שמש

הר"ר שמעון קרמר היו ירושלים

להולדת הבת

הר"ר נתן דוד הורביץ היו בני ברק

הר"ר ראובן שלמה הירש היו צפת

הר"ר בעריש וויס היו בית שמש

הר"ר שמעון וויצנהנדלר היו בית שמש

הר"ר נתן ירבולם היו צפת

הר"ר ישעיה פיליפ היו ירושלים

הר"ר יעקב פירר היו ירושלים

הר"ר אברהם א. פראנק היו ירושלים

הר"ר יצחק קירשבוים היו בית שמש

להכנס בנם לעול תומ"צ הר"ר נחמן ארול היו ירושלים

הר"ר שמעון לווינזון היו ירושלים

הר"ר נתן קלצקי היו בית שמש

הר"ר נתן שיין היו ירושלים

לאירוסין צאצאיהם הר"ר נחמן אורלנצ'ק היו בית שמש

הר"ר נתן גודלבסקי היו בני ברק

הר"ר משה י. ירבולם היו בית שמש

הר"ר מיכל לווינזון היו ירושלים

הר"ר אופיר עושרי היו בית שמש

הר"ר ישראל נ. פראנק היו ירושלים

הר"ר נחמן קיפניס היו בית שמש

לנישואין צאצאיהם

הר"ר דוד אנשין היו ירושלים

הר"ר שמואל גולדשמידט היו בית שמש

הר"ר נחמן בלגני היו צפת

הר"ר יחזקאל גרינהויז היו ברסלב

הר"ר נחמן י. דורנבלט היו ירושלים

הר"ר אליעזר מ. היילפרין היו ירושלים

הר"ר יעקב א. היילפרין היו ירושלים

הר"ר שלמה י. וויצנהנדלר היו בית שמש

הר"ר צבי הערשל כהן היו ירושלים

הר"ר בנימין כהן היו ירושלים

הר"ר נחמן ליברמנטש היו ירושלים

הר"ר אלישע ג. נוימן היו ירושלים

הר"ר יוסף פראנק היו ירושלים

הר"ר זכריה פרידמן היו בית שמש

הר"ר נחמן זושא שפירא היו בית שמש

הר"ר נחמן שפירא היו בית שמש

לנישואין

הר"ר ברוך יצחק אנשין היו ירושלים

הר"ר יוסף בורשטיין היו ברסלב

הר"ר יונתן גולדשמידט היו בית שמש

הר"ר שמעון יצחק כהן היו בית שמש

הר"ר ישראל אברהם כהן היו ירושלים

הר"ר לוי יצחק ליברמנטש היו ירושלים

הר"ר משה ברוך פראנק היו ירושלים